

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Auctore Joanne, Thessalonicensi archiepiscopo a, Caput I. De Mariano
Illyrici præfecto, gravissima ægritudine afflictato, sanitatique per S.
Demetrium restituto b.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A. SYMEO-
NE META-
PHRASTE.

l Cum Metaphrastes, qui hoc scribit, seculo decimo primum floruerit, templumque, quod D Sancto nostro Leontius Thessalonicae castruacerat, aliunde, quod isti, fortassis jam destructo collapsore, substitutum fuerat, seculo septimo, uti in Commentario praevio num. 92 jam docui, fuerit exaratum, sane Sancti nostri templum, quod Metaphrasticis aetate seu seculo decimo media in urbe Thessalonicensi adhuc cernebatur, nequit fuisse illud ipsum, quod a Leontio ibidem fuerat erectum.

m Occidentali nimirum: adi Annotata Passionis praecedentis cap. 2 ad lit. g subneva. Eo porro, quod bene notandum, non reversus, ut Lipomani interpretatio habet, sed iturus fuisse Leontius in Graeco Metaphrasticis textu asseritur.

n Ut Leontius Thessalonica Sirmium peteret, Ister ei seu Danubius trajiciendus haud fuit, idque nihilominus ei faciendum fuisse, a Metaphraste hic indicatur, et recte sane: Leontius enim, antequam Sirmium adiret, sese primum in Daciam, quae ad sinistram Danubii ripam sita erat contulisse narratur; inde autem Sirmium petiituro necessario erat trajiciendus Danubius.

o Isthoc Sancti miraculum, apparitioneque, Leontio oblata, quae id praevit, a solo Metaphraste, anonymoque, qui ei praevit, Sancti biographo narrantur; quare quid tum de hac, tum de illo sentiendum sit, statues ex iis, quae mox ad lit. k dicta sunt.

p Tempore illo, quo Leontius, Illyrici praefectus supra memoratus, floruit, seu seculo quinto ineunte vere Sirmii coestitisse ecclesiam, S. Anastasiae sacram, utcumque confirmatur ex iis, quae Commentarii praevisi num. 133 in medium adduxi.

q Fides quantum ad miracula ista curationesque stet penes auctorem, qui interim praeter anonymum Sancti nostri biographum, e quo sua deprompsit, nullum prorsus scriptorem alium sibi suffragantem habet.

B

MIRACULA

E

E duobus codicibus Mss. Graecis, altero bibliothecae Vaticanae 821, altero olim Mazarinæo, nunc regio Parisiensi 1517, accepta,

INTERPRETE CORNELIO BYEO

LIBER I

Auctore Joanne, Thessalonicensi archiepiscopo a,

CAPUT I.

De Mariano Illyrici praefecto, gravissima aegritudine afflictato, sanitatque per S. Demetrium restituto b.

Marianum
Illyrici praefectum, Deo
placitum,
invidiam
ingluviei,

Marianus, vir quidam genere et divitiis illustri c, unusque e senatu apud imperatores existens, jussus est ab eis et gentis Illyricae praefecturam administrare, cumque ad custoditam a Deo Thessalonicensium metropolim venisset, sancteque ac pie justitiae habenas moderaretur, Deo etiam placeret, atque a populis gratiarum actione celebraretur, a diabolo, bonis omnibus evidenti, odio habitus fuit. Ac primo quidem illi abs hoc ingluviei cogitationes, carnaliumque desideriorum affectus, interius animae ejus pacem ac tranquillitatem paulatim absumentes, fuere suggesti: atque hinc rursus, velut flamma, accensa est malorum, ut Apostolus dixit, radix avaritia, eujus rami passionum multitudo, fructusque secunda eorum, qui in ignis inextinguibilis lacum sunt coniecti mors.

avaritia, ira

2 Cum igitur magnus vir hic virtutes amaret, dignitatemque magis ornaret, quam ipse ornaretur ab ea, continentia carnem frenans voluptates ejus prorsus exstinxit. Exinde autem divitias rerumque necessariorum redundan-

Μαριανός τις άνήρ των εν γενει και πλουτης λαμ-
πρων, και εις των της συγκλητου βουλης παρα βασιλευσαι υπαρχων, εκλευθη παρ' αυτων και τους των υπαρχων θρονους κατα το 'λληυριων εθνος διεπειν, και δη φθασας την θεωροφουρητον των Θεσσαλονικιων μητροπολι, και αγνωσ και ευσεβους κυβερνωντας της δικης ενιας, και ειαρεστων τη Θεω, και παρα των δημων ευχαριστευμενος, εβουληθει παρα του πασιν αγαθοις βασκαίνοντος διαβολου και πρωτον μεν υπεβαλλουτο αυτη παρ' εκεινου γαστριμαργιας λογισμοι, και φιλοσωματων παθων ηρωτες απραπειε, ενδον σμυγχοντες αυτου το γληκρον και σφαιρον του νοου. Κατευθεν ως φλος εξενυπτετο παλιν η ριζα των κακων, ως ο αποστολος εφησεν, η φιλαργυρια, ης οι κλαδοι των παθων ο εσμοσ, και καρπος ο δευτερος θανατος ο των εις την λιμνην του ασβεστου πυρος βαλλομενων.

2 'Επει ουν ο μέγας εκεινος άνήρ των αρετων φιλος ων, και την αξιαν μαλλον κοσμων, η ταυτη κοσμουμενος, τη μεν ολιγοδεια την σαρκα γαλιμαργων, τας ιδονας αυτης τελεον εξηφανιζεν. 'Ευτευθεν δε πλουτων και περιτευτων των επιτηδειων, τους της φιλαργυριας

A. JOANNA
THESSAL.
ARCHIEP.

A γυρίας βρόχους, ὡς τὴ μίαιμα καὶ ψυχροφθόρον ἄγγος ἀπέσειτο. Κατανοήσας ὁ παμπόνηρος δαίμων τὰ τοιαῦτα τοῦ ἀνδρὸς προτερήματα, καὶ εἰδὼς τὸν παρορμιστὴν εἰρηκότα, ὅτι οἱ δυνάσται Συμῶδεις εἰσὶν εἰς ὄργας καὶ παρορμύους, καὶ παρορμῶν αὐτῶν ἐπειράτο κατὰ τῶν ὑπικίων, εἰ πῶς ἐντεύθεν αὐτῶν ἀπαρίσκοντα δεξέειεν τῷ Θεῷ, προσπεβίλλων αὐτῷ καὶ λύπην ἐκ τοῦ μὴ προβαίνειν δῆθεν εἰς πέρας τὰ τῷ Συμῷ μελετώμενα. Ἀποτυχία γάρ, φησὶν, ἀμύνης λύπην γεννά.

tiam, avaritiæ laqueos, non secus atque inquinamentum quoddam, animamque corrupens vas, abjecit. Perversissimus demon talia viri fortia facta considerans, proverbiorumque auctorem, viros potentes in iram esse proclives, dixisse cognoscens, ad iram furoremque etiam ipsum adversus eos, qui ei suberant, si quo modo inde Deo displicentem posset efficere, concitare conabatur, dolorem ipsi adjiciens, quod nempe, quæ animo meditatus erat, ad finem haud perducerentur: spei enim frustratio, dicebat, ultionis dolorem generat.

acedia, diffidentia.

3 Ὡς δὲ καὶ ἀνοφετέρους τοὺς βρόχους τοῦτους διέκοψεν τῇ πραύτητι, καὶ τῇ φιλοφροσύνῃ διὰ τοῦ γνώσκειν τὴν ταυτότητα τοῦ καθ' ἑαυτὸν, καὶ τοῦ τῶν ὑπικίων φαρμάκτος, τῷ τῆς ἀκηδίας λοιπὸν ἐκτῆς κακίας βλαστήματι καθέσειτο· τοῦτον ὁ ἀλάστορ συνέτριβεν σατανάς, καὶ ὑπέβαλεν ὡς οὐδεὶς ἔσται τῶν κόπων τούτων μισθός, ὑποσπεῖρον τὴν ἀπιστείαν τῶν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐπαγγελίων καὶ λήθη τῆς τῶν ἐπομένων ἀμνηστου δόξης ἐπιγυμνῶν ὥσπερ καὶ Σάπτων τὸν νοῦν· ἕνα δὲ καὶ ὑποτίθετο τοῖς λογισμοῖς τοῦ ἀρίστου ἐκείνου ἀνδρὸς, ὡς ὁ τῶν ἀρετῶν κάματος πολὺς, καὶ ἰθρὸς ψυχῆς οὐκ ἄλλος. Καὶ τοῦτον μόνον μισθόν, καὶ ἀνάπαυαν τὴν ἐξ ἀνθρώπων εὐφημίαν· ἐντεύθεν ἔλκων αὐτὸν εἰς τὸ σαλπίζειν τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ, καὶ φανῆ τὴν ἐν τῇ παρά τοῖς ὑπικίοις εὐδοξίαν, καὶ τῷ ἐβδόμῳ τῶν πασῶν δαίμονι, λέγων δὴ τῷ τῆς κενοδοξίας, εὐάλωτον αὐτὸν μηχανόμενος καθίσταται.

3 Ut autem etiam duos hosce laqueos mansuetudine, ortaque ex eo, quod et sui ipsius et eorum, qui ei suberant, idem esse figmentum nosset, humanitate disciderat, tandem illum acedia, sexto malitiæ germine, scelestus afflixit, nullamque laborum illorum futuram mercedem suggestit, promissionum Servatoris nostri diffidentiam occulte seminans, mentemque perpetuæ futurorum gloriæ oblivione obruens ac velut sepeliens. Simul autem et viri illius optimi cogitationibus subiciebat, multum requiri ad virtutes animæ laborem sudoremque haud modicum, atque hunc solum hominumque ex fama quietem esse mercedem; hinc sese ad ejus decantandas virtutes convertens bonæ illum apud eos; qui ei parebant, nominis existimationi septimoque affectuum dæmoni, dicto autem, vanæ gloriæ, facile expugnatum efficere est molitus.

F

4 Ἐπεὶ δὲ τῇ τοῦ Χριστοῦ βοηθειᾷ ἐκείνος οὐ τῶν ὑπικίων τοσοῦτον, ὅσον ἑαυτοῦ κρατῶν ἀπεδείκνυτο, καὶ τῶν ἐπιγγελημένων ἀγαθῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ κηκοροῦμένοις ἐκουσίως διὰ παντός μεμνημένος, καὶ τῶν ἠπειλημένων, αἰωνίων βασάνων τοῖς βλάβιμας ἐν τῷ παρόντι βίῳ διαγενομένοις ἀδι-αλείπτως, ὥσπερ ποιούμενος τὴν μελέτην, τὴν μὲν ἀκηδίαν τῇ ὑπομονῇ διὰ τῆς σταθερᾶς πίστεως ἀπέσβεσε, τὴν δὲ κενοδοξίαν τῷ φόβῳ τῆς γέννησης μαρτύρων, εἰς ταπεινοφροσύνην μετέτρεπεν, ὡς λοιπὸν αὐτοῦ τοῖς ἐπὶ τῆς κακίας υπερβάντος λογισμοῖς, καὶ τὰς τούτων πάγας, ἀχυρμαῖς διέκρινε τῇ Χριστοῦ βοηθειᾷ καταπατήσας, τρίθειν κατ' αὐτοῦ τοῖς ὀδόντας τῶν ἀντικειμένων, καὶ δὴ τὴν ἐπ' ὀμφαλοῦ γαστρός τὸ δὴ λεγόμενον ναυοπλίαν αὐτοῦ κινεῖ, τὴν ἐλέπτεον τῶν λογισμῶν, τὸ πρωτόφρον τῆς κακίας βλάστημα, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ ἀρχινακὸς ὄφις πρὸ πάντων ἑαυτὴν τῇ τῶν λογισμῶν διαστραφῇ περιέπειρον· ὁλο καὶ τῶν οὐρανῶν κατέπεσεν εἰς γῆν ἴφεις.

4 Cum autem ille Christi auxilio, non tam iis, qui ei suberant, quam sibi ipsi, imperare videretur, promissorumque a Deo iis, qui in hoc mundo ærumnas patienter ferunt, bonorum assidue memor, nec non æternorum, quæ desidiosam vitam hic ducentibus Deus minatur, suppliciorum meditationem absque intermissione quodammodo faciens, acediam quidem tolerantia per fidem firmam abegit, vanam autem gloriam gehennæ timore subigens eam in humilitatem convertit, ita ut tandem, septem malitiæ illius superatis suggestionibus, harumque decipulis, palarum acervi in modum, Christi ope conculcatis, dentibus contra ipsum inimicus strideret, suamque a ventris umbilico, ut aiunt, armaturam, animis expugnandis validissimum tormentum, malitiæ primogenitum germen, quo et ipse malorum ante omnes auctor serpens seipsum pravaram cogitationum distortionem transfixit, propter quod et cælis excidit, in terram conjectus.

vana gloria.

F

5 Τὶ δὲ τοῦτο ἐστίν; Ἡ τῆς υπερφροσύνης, ἀγαπητοί, δυσίατος σπηδαῖον, ἡ κορυφή, καὶ κορώνη τῆς κακίας, ἡ πρώτη τῆς λογικῆς οὐσίας, καὶ ἐσχάτη νόσος· πρώτη μὲν διὰ τὸ ταύτην πρῶτον, ὡς εἴρηται, περιπαρῆναι τὸν σατανᾶν ἐκόντι· ἐσχάτη δὲ, διὰ τὸ μὴ εἶναι πάθος ὑπερνηθῆσαι ταύτην τῷ κακῷ. Ταύτην ἐγείρει τοῖς λογισμοῖς τοῦ ἀνδρὸς τελευταίαν συμπλοκὴν, καὶ δυσκαταγνώστον ὁ τῆς κοινῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων ἐχθρὸς ὑποσπεῖρον αὐτῷ τοιαῦς δὲ τινας ὑπονοίας· ἰδοὺ, φησὶν, κατηγονίσσω τῇ ἐγχερατείᾳ σου, καὶ τῇ συνέσει τὰ πάθη τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, τῷ λογιστικῷ αὐτῆς μέρει σοφῆς καὶ νονεχῶς τὰ τοῦ Συμοῦ, καὶ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῆς ἠνωχίσσας φροσῆματα, καὶ τὰς τῶν ἀπάντων δαιμόνων μηχανὰς εἰς ἀέρα διέλυσας, παρὰ σοῦ ἡ γαστριμαργία δεδαλώσεται, τὸ τῆς σαρκὸς ἀκρατεὶς τῆς φιλαδονίας πάθος πεποδηταί, ἡ φιλαργυρία πε-

5 Quid autem id est? Superbiæ, dilecti, incurabilis putredo, caput et corona malitiæ, primus rationalis substantiæ et supremus morbus: primus quidem, quia primum eo, ut aiunt, satanas voluntarie fuit confixus; supremus vero, quia nulla eam passio malitia vincit. Postremam hanc difficilemque pugnam suggestionibus suis adversus virum excitat communis hominum naturæ hostis, hujusmodi ei cogitationes occulte inserens: Ecce, ait, contentia tua prudentiaque animæ omnes corporisque affectus superasti, rationali illius parte scite ac prudenter animi, ipsiusquemet libidinis æstus refrænasti, omniumque dæmonum astus in aëra abire fecisti, a te ingluviens in servitum redacta est, carnis incontinentia, amoris

superbiæque

ris

A. JOANNES
TRESSAL.
ARCHIEP.

ris voluptatum passio, subacta est, avaritia conculcata est, iracundia mansuetudine absorpta est, tristitia de rebus mundanis spe incorruptibilitatis confrica est, virtutum neglectus per fidem, hujusque facultatem, patientiam dico, superatus est, vana gloria, seu, ut, quod res ipsa est, dicam, gloriae placendique hominibus cupiditas virtutum occultatione jacet devicta.

tentationibus frustrata

6 Hisce igitur omnibus, beatissime atque apud Deum et homines gloriosissime praefecte, superior factus, quomodo Sanctis, ipsiusmet animae tuae virtute, non caelesti auxilio (neque enim, si alieno fieret subsidio, corona tibi impenderet) magnus effectus, vicinus haud sis? Haec scelestus consiliarius memorati beatissimi Mariani praefecti cogitationibus suggerens ad fastum excitabat virum, virtutesque, quas diximus, ipsum ex se, non autem ex Dei auxilio, habere, suadere ei conabatur, ut, si ipsum consilio ejus assentiri eveniret, ad iram Deus, utpote gratiarum actione debita haud accepta, provocatus, auxilio suo illum orbaret, solumque nactus scelestissimus suum omne, secundum quod scriptum est, desiderium in eo exsequeretur.

aggressus gravissimo cum percussio morbo,

7 Ut autem et in hoc a Christo devictus fuit Belial, beatissimo Mariano divinum auxilium implorante dicenteque, quia tu es Dens, qui doces hominem scientiam, animae conditor corporisque creator, unionisque eorumdem compactor, ac disjunctionis, secundum quod convenit, dispensator, rursusque in mortuorum resurrectione refectionis, temperationisque haud confusae ac aeternae in incorruptibilitate vitae provisor, miraculorumque factor, aliisque pluribus similibus seipsum humiliante, Deoque omnem gloriam ac gratiarum actionem attribuyente, invidus daemon, cum decipulam adversus ejus animam haud inveniret, sese tandem ad corpus ejus oppugnandum convertit, atque ipsum, non secus atque Job (neque enim nisi Deus concedat, vel contra porcos, uti Evangelium ostendit, nedum contra hominem, eumque pium, potestatem habet) examinans, percussit virum paralysis corporae plaga, ita ut omnia ejus membra in lecto jacerent praeclosa, nec omnino ulli e corporis partibus moveri a seipsa daretur, sed et ori ejus cibus alienis manibus admoventi deberet.

eui sonando cum frustra omnia nihil vitia fuisseat remedia,

8 Adhaec medicis, non civitatis tantum, sed et regionis totius propter personae nobilitatem convocatis, totius artis medicae specimen diversum in ipso est factum, exterius pharmacorum omnigenae mixturae artificia, duritiam externam corporis emollientia, potionum e multis commixtis per os donationes diversae, interius constitutionem male affectam ac collapsentem conflicta contrario resuscitantes atque confortantes; inferius autem immittebantur mixta remissu facilia, scitissime inventa, intestinorum flatus, exitum haud inventientes, facile solventia, illamque late sparsam atque ad ipsum cerebrum delatam atram materiem per partes inferiores abigentia. Atque haec aliaque similia, cum circa virum facta fuissent, morbum corporis augebant, desperationemque animo injiciebant, adeo ut ex animi dejectione duplo majus fieret malum, nec ullam in omni humano auxilio spem vir haberet, iique, qui ei familiares erant, ad mortem ipsius spectantia pararent.

9 Tunc aliquis eorum, qui majori in eum

πάτηται, ὁ θυμὸς ὑπὸ τῆς προκίτης κατεπίδη, ἡ λύπη τῶν κοσμικῶν τῆ ἀφθαρσίας ἐλπίδι ἐρώσθη, ἡ ἀσθένεια τῶν ἀρετῶν διὰ τῆς πίστεως, καὶ τῆς εὐφροσύνης, λέγω δὴ τῆς ὑπομονῆς, ἐνευρώθη· ἡ κενωδοξία, ταυτὸν δὲ εἰπεῖν, φιλοδοξία, καὶ ἀνθρωπαρεσνία τῶ κρυφίῳ τῶν ἀρετῶν ἐξαπόλλων.

6 Τούτων οὖν ἀπάντων ὑπέρτερος γεγονώς, μακαριώτατε ἦπαρχε, καὶ ἐνδοξότατε παρὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, πῶς οὐκ ἐγγύς εἰ τῶν ἀγίων, τῆ ἀνδρεία τῆς ἐαυτοῦ ψυχῆς μεγαλυνθεῖς, οὐ γὰρ δὴ τῆ οὐρανῶδεν βοήθειαι; Εἰ γὰρ εἴς ἄλλου ἢν ἡ ἀντίληψις, οὐ δὲ στεφανῶς σοι ἀπέκειτο. Ταῦτα ὁ μαρὸς σύμβουλος τοῖς λογισμοῖς ὑποβάλλων τοῦ μνημονευθέντος μακαριστάτου Μαριανου τοῦ ἐπάρχου, εἰς ἔπαρτον προκαλεῖτο τὸν ἄνδρα, καὶ πείθειν ἐπειράτω, οἰκοῦεν αὐτὸν κτήσασθαι τὰς ἀρετὰς, ἃς προσιπομεν, καὶ οὐ τῆ τοῦ Θεοῦ βοήθειαι, ἵνα εἰ συνέβη τούτου συνκαταδέσθαι τῆ βουλῆ, λυπηθεῖς ὁ Θεὸς ὡς ἀχαρισθηθεῖς, στερηθεῖ αὐτὸν τῆς ἐαυτοῦ βοήθειαι, καὶ ἐρημον αὐτὸν λαβόμενος ὁ παμπήνηρος κατεργάσθαι ἐν αὐτῷ κατὰ τὸ γεγραμμένον πάσαν ἐπιθυμίαν.

7 Ὡς δὲ καὶ ἐν τούτῳ κατηγορήθη διὰ Χριστοῦ ὁ βελιάρ, τοῦ μακαριστάτου Μαριανου τὴν ἐκ Θεοῦ βοήθειαν ἐπικαλουμένον, καὶ λέγοντος, ὅτι συ εἶ ὁ Θεὸς ὁ διδάσκων ἀνθρώπου γνώσιν, ὁ τῆς ψυχῆς ποιητὴς καὶ τοῦ σώματος πλάστης, καὶ τῆς ἀρμονίας αὐτῶν συμπηκτωρ, καὶ τῆς διαζεύξεως αὐτῶν πρὸς τὸ συμφέρον οἰκονόμος, καὶ πάλιν τῆς ἀναπλάσεως τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐν τῇ ἀναστάσει καὶ τῆς ἀσυγχύτου συγμράσεως αὐτῶν, καὶ τῆς ἐν ἀφθαρσίᾳ ζωῆς αἰωνίου προνοητής, καὶ θαυματουργός, καὶ ἄλλοις πλείοσι τοιοῦτοις ταπεινοῦτος ἑαυτὸν, καὶ τῷ Θεῷ τὴν ἅπασαν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν ἀπονέμεντος, μὴ εὕριστον ὁ βλάσφημος δαίμων πάγιστα τινὰ κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἐστράφη λοιπὸν τῷ σώματι αὐτοῦ πολεμῶν. Καὶ ἐξετησίμενος αὐτὸν ὡσπερ τὸν Ἰωβ, (οὐ δὲ γὰρ κατὰ χεῖρον ἔχει ἐξουσίαν, εὖν εἰ μὴ Θεὸς συγγορεῖν, ὡς τὸ εὐαγγέλιον δεικνυσιν, μὴτι γὰρ κατὰ ἀνθρώπου καὶ ταῦτα θεοσεβοῦς) ἐπλήξε τὸν ἄνδρα πληγῇ παρέσεως σωματικῆς, ὡς πάντα αὐτοῦ τὰ μέλη συλλελημμένα κείσθαι ἐπὶ κλίνης, καὶ μὴδ' ὄλωσ κινεῖσθαι ἀφ' ἑαυτοῦ μηδὲν τῶν τοῦ σώματος μερῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν τροφὴν δι' ἄλλοτρῶν χειρῶν τῷ σώματι τούτῳ προσάγεσθαι.

8 Εἶτα τῶν ἰατρῶν οὐ τῆς πόλεως μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς γόρας ἀπάσης διὰ τὸ τοῦ προσώπου ἐνδοξον συγγληθέντων, ὄλης εἰς αὐτὸν τῆς ἰατρικῆς παιδίας διάγορος ἐπίδειξε γέγονεν, ἀλιμάτων ἐξωθεν παμμιγεῖς εὐτεχνίαι, τὸ σκληρὸν τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος ἀσχηλῶς καταμαλάττουσαι, ποτῶν συγκεκραμένων παμποικίλοι διὰ στόματος δόσεις, τὸ κακόχυμον τῆς ἐνδον διαβήσεως καὶ νεκροπύου τῆ ἀντιδότῳ συμπλοκῇ ἀναζωπυροῦσαι τε καὶ ρωννίσουσαι· καὶ κάτωθεν δὲ ἀναπύματα παρεπέμποντο κράματα πανσώμης τετεχνημένα, τὸν τῶν ἐντέρων ἀδιεξόδευτον διευλυτούντα βορβορυγμὸν, καὶ τὴν ἀναδοτικὴν ἐκείνην δυσθυμίαν, καὶ μέχρις αὐτοῦ διακομιζομένην τοῦ ἐγκεφάλου ἐπὶ τὰ κάτω προτρέποντα, καὶ πάντα δὴ ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα γινόμενα περὶ τὸν ἄνδρα τὴν νόσον τοῦ σώματος ἤξανον, καὶ τὸν ἀπελπισμὸν ὑπέβαλλον τῇ ψυχῇ, ὡς ἐκ τῆς ἀθυμίας διαπλάσιος τρέφεσθαι τὸ κακόν, οὔτε δὲ πάσης ἀνθρωπίνης βοήθειαι ἀπέπειν ὁ ἄνθρωπος, καὶ λοιπὸν τὰ περὶ τὸν θάνατον τούτου ἠτέρπειον οἱ προσήκοντες.

9 Τότε τις τῶν ἐννοστέρων αὐτῷ δοκούντων ὑπάρχων

A χεν, πρὸς τὸ οὗς ἴριμα ἔφησε προσελθὼν, ἔστιν τίς ἀνὴρ, ὃς εἰρηκέν μου δυνάσθαι σε, ὡ δέσποτα, ὑγιὴ καθίσταν, εἰ δελήσεις τὴν ἐγγεγραμμένην βεμβράνην, ἢν δίδωσίν σοι, ἀφ᾽ αἵψα κατὰ τοῦ σοῦ τραχήλου, καὶ φέρειν. Ὁ δὲ μακάριος Μαρριανὸς ἀπεκρίνατο, καὶ τὶ ἔστιν, ὃ φησὶν ἐγγεγράφαι τῇ βεμβράνῃ· εἶπεν δὲ ὁ παῖς, ἐρωτήσαντός μου μικρὸν τι περιεργότερον διὰ τὴν ἀπατὸν μου περὶ σε, ὡ δέσποτα, ἀφροντίδα, οὐδὲ τοῦτό με ἀπεκρίνατο, ἀλλ᾽ ἔφη, τινὰς γραμμὰς ἐκείσαι διαγράφειν, καὶ ἀστερισμούς, καὶ ἡμικύκλια, καὶ τινὰ ἕτερα σχήματα γράμμασιν ἑβραϊκοῖς, καὶ ὀνόμασιν ἀγνώστον τοῖς πολλοῖς, ἔσθαι δὲ καὶ ἔσθαι περιγεγραμμένα. Τί γὰρ χρεῖα καὶ τοῦ μαθεῖν τῶν ἐγγεγραμμένων τὴν δύναμιν καὶ τὰ σχήματα; εἰς ἡμῖν τοῖς δούλοις σου πάντιν σκοπὸς, τὸ σε τῆς ἡγίας τυχεῖν, καὶ μὴ πάντας ἡμᾶς, τάχα δὲ καὶ τὴν ἄληθιν πλὴν διὰ τῆς σῆς στερησεως ζῶντας εἰς ἄδου χωσθῆναι.

10 Λάβε οὖν, ὡ δέσποτα, τὸ βραχὺ τοῦτο δέσμα, καὶ φέρεσον, καὶ ὑγιασθῆτι αὐτὸς, καὶ τοὺς παρὰ σοῦ πάντας τῆς φθοροποιῦ λύτης, καὶ τῆς περὶ σε ὀδύνης ἀπάλλασον· εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ πιστὸς ὄντως, καὶ κατὰ Θεὸν ἐνδοξότατος ὑπαρχὸς ἐστίνης ἐνθῶν, πρῶτον μὲν, ὃ σαφῶτατε σύμβουλε καὶ ψυχροβλαβῆς, πόθεν μοι ὄλην ὡς φεύζομαι τὴν νόσον φορέσας τὴν βεμβράνην, μάλλον δὲ, πῶς οὐ πρόδηλον μηδὲν ἀγαθὸν ἐν αὐτῇ διαγράφεται, τοῦ γεγραπτότος μὴ βουλομένου τὴν τῶν γεγραμμένων δύναμιν φανερωθῆναι; πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, φῶς ἐστίν, εἰ δὲ καὶ ὑπόδες μοι πάντως ὑγιαίνειν μετὰ τῆς περιεργείας ἐκείνης φορέσαντα γράμματα, οὐ βούλομαι τὸ σῶμα ρωσθῆναι, τὴν δὲ ψυχὴν μου ζημιωθῆναι, οὐδὲ τὸν κόσμον οὖν κερθῆσαι μοι προύκειτο. Ἀπαγε οὖν καὶ τοιοῦτος ἐμοὶ λόγους μηκέτι προσάξεις. Λέγει δὲ ὁ παῖς· ἔκρινας οὖν, ὡ τρέφῃμε, σαυτὸν ἀπαλλάξαι τοῦ ζῆν, ἵνα καὶ ἡμᾶς πρὸ σοῦ θανατώσης.

11 Ὁ ἑπαρχὸς ἀπεκρίνατο· ἡμᾶς οὐ θανατῶ, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐμαυτὸν, εἰ καὶ τοῦ σώματος χωρισθῶ, τὴν δὲ ψυχὴν διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ τὸ μὴ τεθελκνῆμαι με περιεργία σαμωναῖος χεῖνης εὐεργετηθῆναι, εἰμὶ καὶ θικνὴν τίσιν εὐεργεσίαν ὄλω ἀποκαλέσας τὴν τῆς ἀλλοτρίας συνάμεως παρασκευῆν. Πῶς γὰρ εὐεργετήσουσιν ποτὲ οἱ τῆς ἀληθοῦς προνοίας ἐαυτοῦς χωρήσαντες διὰ κακίας ὑπερβολῆν; οἷς γὰρ τὸ εὖ εἶναι μὴ πρόσσιν, πῶς ἑτέροις τοῦτο παρέξουσιν; Ἀπάτη οὖν ἡ ἐπαγγελία τούτων, καὶ οὐδὲν ἕτερον ἢ φανατισμὸς προφανής. Τούτοις ἀποπεμφόμενος τὸν παῖδα τοῖς ῥήμασιν, ὑπνωσεν ἐκ πολλῆς ἀδολεσχίας, καὶ πόνου ψυχικοῦ καὶ σαρκωτικοῦ. καὶ δὴ καθ᾽ ὑπνους ὄρα Δημήτριον τινὰ τῶν γνωσίων αὐτοῦ φίλων, καὶ τὸν ἐν βασιλείῳ αὐλαῖς τυγχάνοντα γνωριμώτατον ἄμα, καὶ περιφανῆ λέγοντα αὐτῷ. Τί δὴ ἔχεις, ὡ προσφιλέστατε, καὶ βαρῆως φέρεις, γνῶρισόν με τὸ τάχος· ἴσως καὶ τι τῶν ἀνησιφόρων συμβουλευόμείμιν ἄν σοι. Ὁ δὲ ὑπαρχὸς καθ᾽ ὑπνους ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτῷ.

12 Τί γὰρ ἔχω τῶν ἐν ζῶσιν, τί δὲ τῶν ἐν τάφοις κειμένων οὐκ ἔχω· κεφαλὴ μὲν γὰρ πάσα κεκακωμένη θείων, πάντα τὰ αἰσθητήρια μάτην κίηται. οὕτε γὰρ ὀφθαλμοὺς ἔχω βλέποντας ἐναργῶς, οὕτε ἀκοὴν ἐπακούσασιν, πλὴν τῶν μεγίστων φόβου, ἀλλ᾽ οὕτε ἡ ρίς διακρίνει σαφῶς τῶν ὀσφρανομένων τὴν ποιότητα, οὕτε παρὰ τῆ γλώττης μου διαφορῶν ἔχει τὰ γλῆκκα πρὸς τὰ πικρὰ· οὕτω γὰρ ἠλλοίεται τὸ πᾶν σῶμα, ὅτι καὶ τῶν θερμῶν ἀπτόμενος, ψύχεται δοκῶ, καὶ τοῖς

Octobris Tomus IV.

affectu ferri videbantur, accedens tacite ad aurem dixit: est vir aliquis, qui dixit mihi, sanum te, o here, fieri posse, si scriptam membranam, quam tibi do, e colle ferre volueris. Beatus autem Marianus respondit, dixitque, quid est, quod ait, membranæ esse inscriptum? Dixit autem famulus; curiosius me, ex mea erga te cura inquirentem, neque id latere voluit, sed dixit, litteras quasdam sese in ea scripsisse, atque asteriscos ac semicirculos, atque alias quasdam figuras Hebraicis litteris, multisque ignorantum nominibus interius atque exterius circumscriptas. Quid enim necesse est, inscriptorum discere virtutem figurasque? Unus nobis omnibus servis tuis scopus est, ut sanitatem consequare, et ne nos omnes totaque forte civitas ex obitu tuo vivi ad tumulum usque contristemur.

10 Hanc igitur, here, parvam membranam accipe et fer, atque ipse sanare, tuosque omnes noxio dolore conceptaque de te mæstitia libera. Vere autem fidelis ac apud Deum gloriosissimus præfectus torvo vultu dixit ei: Primum quidem, futilissime animæque perniciosisissime consiliarie, unde mihi constat, fore ut membranam ferens morbum abigam, imo vero, scriptorum in ea vim non volente, qui ea scripsit, declarare, quomodo non manifestum sit, nihil in illa boni esse conscriptum? Lumen enim secundum Apostolum sese manifestat. Etsi autem, omnino me, superstitiosas illas litteras gestantem, consecuturum sanitatem asseveres, corpus recte valere, animam autem, neque si mundum universum lucrari mihi esset propositum, damnum pati haud volo. Apage igitur, nec similia amplius verba mihi proferas. Dixit autem servus: Delegisti ergo, domine, te ipsum vita orbare, ut et nos ante te occidas?

11 Præfectus respondit: Vos haud occido, nec etiam meipsum. Etiam si a corpore discessurus sim, animam tamen per fidem in Christum mihique diabolicæ fraudis superstitione beneficium conferri haud volendo servabo, beneficium a virtute peregrina paratum omnino aversans. Quomodo enim, qui per malitias exuperantiam vera semetipsos benefaciendi voluntate exuunt, beneficium aliquando possint conferre? Quibus enim bene esse non suppetit, quomodo id aliis largiantur? Illusio igitur est illorum promissio, nec aliud quidquam quam impostura manifesta. Verbis hisce servo repulso, præ multo dolore animæque ac corporis fatigatione dormivit, viditque in somno quemdam, qui e germanis ejus amicis notissimusque simul atque conspicuus in aula imperiali erat, Demetrium sibi dicentem. Quid habes, amabilissime, graviterque fers? Cognosce me celeriter. Quid forte etiam eorum, quæ medelam afferant, suadere tibi poterō. Præfectus autem in somno respondens dixit ei.

12 Quid eorum, qui in vivis sunt, habeo, quid vero eorum, qui in sepulcro jacent, non habeo? Omni enim capite male affecto, frustra omnes sentiendi facultates possideo. Neque enim, qui clare videant, oculos habeo, neque auditum, qui præter maximos strepitus quidquam audiat; sed neque nasus eorum, quæ olfacit, qualitatem apte discernit, neque in lingua mea dulcicia ab amaris differunt. Ita

18 enim

A. JOANNE
TRASSAL, AR-
CHIEP.
nec vir pius,
ut supersti-
tiosa

medela sibi
applicata

curaretur,
vellet, S De-
metrius, ap-
parens in
somnia, eum,
d

F

de misero suo
statu modeste
conqueren-
tem.

A. JOANNE
THESSALONAR-
CHIEP.

enim totum permutatum est corpus, ut etiam tangens calida videar refrigerari, frigidisque admotus caleferi me existimem. Humeri porro et lacerti et manus a corpore dumtaxat dependant otiosa. Quocumque motus impellit, non quo volo, feror. Etsi enim velle mihi adsit, posse non suppetit. Idem etiam patior circa femora et genua et brachia ipsasque etiam pedum bases. Specie quidem mea esse illa videntur membra, operatione autem alterius cujuspiam, et non mea. Quid igitur, quod nobis, in tam malo morborum pelago demersis, suadeas aut facias, habes, o dilectum caput?

bono cum
animo esse
jubet,

13 Demetrius autem, genuinus videlicet, respondit: Primum quidem tibi suadeo, ut ad rerum omnium conditoris Dei providentiam respiciens bono sis animo nec tristitia, quæ animæ damnum affert, opprimaris. Nosti enim ipsemet, omnem morbum, provida Dei, qui nos creavit, potentia largiente, in ægrotantis utilitatem obvenire; si enim justus sit, ægrotare etiam datur, ne efferatur, potius autem, ut et magis velut aurum, quod igne in

B vase probatus est factum, splendescat; si peccator sit, conceditur et ægrotare, ut hic pro peccatis pœnas dans multa in futuro judicio a propheta Nahum. Non judicabit Dominus bis in idipsum in tribulatione. Reponit præfectus: si, qui adversa valetudine laborat, placide patiat, recte ais: si autem dolore pressus ad iram etiam accendatur, hincque verba, odio digna, proloquatur, duplex est malum; magis enim et corpus discruciat, peccataque peccatis animæ accumulatur; quod in me factum cerno. Dicit ei amabilis nimirum Demetrius.

sanitatemque
in domo, sibi
dicat, con-
secutum,
monet.

14 Tuam accepi, gloriosissime in terris, humilitatem, quæ tibi in cœlis gloriam conciliat. Corporali igitur hoc morbo, Domino nostro ac servatore Jesu Christo potentiam ad id largiente, cito liberabere. Veni igitur in domum meam, opemque implora, atque ibi Dei Gloriam, tibi per me manifestatam, videbis. Cum autem beatus Marianus esset expergefactus, et quæ sibi in somno visa essent, adstantibus narrasset, lamentans dicebat: Et ubi nunc te vel domum tuam, mi domine ac sincerissime Demetri, inveniam, te quidem in civitate,

C

penes quam imperium est, commorante, me vero Thessalonicæ decumbente! Hei mihi misero! Quanto me gaudio, quod in somno vidi, exhilaravit, tanta, quod vigilans comperi, tristitia me depressit. Tunc unus adstantium, a Deo motus, respondit: Ego tibi, domine, ostendam patronum tuum germanumque amicum, ac post Deum dominum Demetrium, qui et in imperante civitate nunc commorans, hicque habitans, rerum omnium imperatori ibidem adstat, nec illum, qui hic est, derelinquit.

Quam
hæsit. Ma-
rianus a ser-
vo doctus,

15 Id autem carnem et sanguinem gestantum nulli possibile, sanctissimo autem ac præminenti Christi martyri Demetrio valde etiam facile. Sua enim immateriali anima fideque pura regiam, quæ sursum est, civitatem Jerusalem inhabitat, Thessalonicamque, quæ ipsum enutrit, haud relinquit. Habet itaque in ambabus civitatibus domos. Monuit autem te, dominum meum, ut ad domum ejus accedens sanitatem consequare. Dispiciamus igitur, num

ψυχρὸς κολώμενος, ὑπολαμβάνω θερμαίνεσθαι. Ὅμοι δὲ καὶ ἀγώνες καὶ χεῖρες ἀποκρίμανται μόνου τοῦ σώματος ἀέρεις. Ὁμη δ' ἂν ἡ κίνησις ἄγοι, φερόμαι, οὐχ ὅπη βούλησις ἐμὴ. Κἀν γὰρ τὸ θεῖον μοι παρῆ, τὸ δύνασθαι οὐ συντρέχει. Ταῦτον δὲ πάσχω καὶ περὶ τοὺς μῖρους, καὶ τὰ γόνατα, καὶ τὰς ἀγκύλας, καὶ αὐτὰς τῶν ποδῶν τὰς βάσεις. Τῶ μὲν γὰρ φαίνεσθαι, ἐμὰ δοκοῦσιν εἶναι ταῦτα τὰ μέλη, τῶ δὲ ἐνεργεῖν, ἄλλου τινὸς καὶ οὐκ ἐμῶ. Τί οὖν ἔχεις ἡμῖν, ὦ φίλη κεφαλῇ, συμβουλεύσαι, ἢ ποιῆσαι, τασούτῳ κακῷ καὶ νοσημάτων πελάγει βεβυδισμένους;

13 Ὁ δὲ γνήσιος δῆθεν Δημήτριος ἀπεκρίνατο· πρῶτον μὲν, εὐθυμεῖν σοι παραίνω, καὶ μὴ καταχρονύσθαι λύπαις ψυχοφθόροις, εἰς τὴν πρόνοιαν ἀφορῶν τῆν τοῦ δημιουργοῦ τῶν ἀπάντων Θεοῦ. ὁσθα γὰρ καὶ αὐτὸς ὡς ἅπαντα νόσος, τῆ προνοητικῆ δυνάμει τοῦ κτίσαντος ἡμᾶς συγχωρομένη προσγίνεσθαι, ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ νοσούντος ἐγγίνεται· εἰ γὰρ δικαίως ἐστιν, καὶ συγχωρεῖται νοσεῖν, ἵνα μὴ ὑπεραίρηται, μᾶλλον δὲ ἵνα καὶ πλέον λαμπρύνεται, ὡς ἐν χῶνῃ χρυσὸς τῷ πυρὶ γινόμενος δοκιμώτερος· εἰ ἀμαρτωλὸς ἐστιν, καὶ παρεῖται ἀσθενεῖν, ἵνα ἐνταῦθα τῶν πλημμελημένων δούς τὰς εὐδύναις ἐν τῇ μελλούσῃ κρίσει πολλῆς ἐσθῆται τῆς φιλανθρωπίας, κατὰ τὸ εἰρημένον τῷ προφήτῃ Ναούμ· οὐκ ἐκδικήσει Κύριος δις ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν Σλίψει· λέγει ὁ ὑπαρχος· εἰς εὐχαρίστως φέροι ὁ νοσῶν, εὐ λέγει· εἰ δὲ ὑπὸ τοῦ πάθους συνεχόμενος ἐξάπτητε καὶ εἰς Σουμὸν κἀντέυθεν ῥήματα προπέμπεται ἀποτρόπαια, διπλοῦν τὸ κακόν, καὶ τὸ σῶμα γὰρ πλέον ἀνὰ καὶ τῆ ψυχῆ ἀμαρτίας ἐφ' ἀμαρτίας προστίθῃσιν, ὁ περὶ ἐμὲ γινόμενος θεορῶ· λέγει αὐτῷ ὁ προσφιλέ δῆθεν Δημήτριος.

14 Απεδείξαμν σου, ὡς ἐπὶ γῆς ἐνδοξώτατε, τὴν ταπεινώσιν, ἣ τις ἐν οὐρανῷ σοι τὴν δόξαν μνηστεύεται. Τοιγαροῦν καὶ τῆς σωματικῆς ταύτης νόσου Σάτταν ἀπαλλαγῆσαι, τῷ κυρίῳ καὶ σωτήρῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ δύνασθαι παρέχοντος· ἐλθέ οὖν εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐμόν, καὶ ἀνακληθῆτι, κἀκεῖσε ὄψει τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ δι' ἐμοῦ σοι φανερούμενην. Ὁ δὲ μακάριος Μαρτιανὸς διπισθεῖς*, καὶ διηγησάμενος τοῖς πλησίον τὰ ὁραθέντα αὐτῷ ἵπνου, ἔλεγεν ὀδυρόμενος· καὶ τοῦ εὐρομῆ σε νῦν, ἣ τὸν οἶκον, ὦ κύριε μου, καὶ γνησιώτατε Δημήτρι, σοῦ μὲν κατὰ τὴν βασιλεύουσιν πόλιν διάγοντος, ἐμοῦ δὲ κατὰ Θεσσαλονικίαν κειμένου· οἱμοι τῷ ἀδελφῷ, πόση χαρὰ με ὁ δυνεὸς καταφαίδρυνε, καὶ πηλικῆ Σλίψει τὸ ὑπαρ κατέχουσιν; Τότε εἰς τῶν παρεστῶτων νυγίς ὑπὸ Θεοῦ ἀπεκρίνατο· ἐγὼ σοι, δεσποτα, μνήσω τὸν προσάτην σου καὶ γνήσιον φίλον, καὶ μετὰ Θεοῦ δεσπότην Δημήτριον, τὸν καὶ ἐν τῇ βασιλευσῆ πόλει νῦν ὄντα, καὶ ἐνθάδε κατοικοῦντα, κἀκεῖσε τῷ βασιλεὶ τῶν ὅλων παριστάμενον, καὶ τὸν ἐνταῦθα μὴ ἀπολιπέμενον.

15 Τοῦτον δὲ τῶν σάρκα καὶ αἷμα φορούντων οὐδενὶ δυνατόν, τῶ δὲ παναγίῳ καὶ ἐξόχῳ μάρτυρι τοῦ Χριστοῦ Δημήτριῳ, καὶ μάλα ῥάδιον. Τῆ γὰρ ἀλλοῦ αὐτοῦ ψυχῆ, καὶ τῆ ἀβολώτῳ πίστει, καὶ τὴν ἀνω βασιλίδᾳ πόλιν Ἰερουσαλὴμ κατοικεῖ, καὶ τῆς θρησκείας αὐτὸν Θεσσαλονικίης οὐκ ἀπολιμπάνεται· ἔχει οὖν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσιν οἴκους· προετρέψατο δὲ σε τὸν ἐμόν δεσπότην εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ γινόμενον τῆς ὑγίας τυχεῖν. σκεψόμεθα οὖν, εἰ δυνατόν σε ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τῶ εἰς τὴν ἀνω Ἰερουσαλὴμ παραγενέσθαι σῶμα φοροῦντα.

A φοροῦντα· τοῦτο γὰρ καὶ τῆς νόσου ἀπαλλάξει ὑπέσχετο. Ἄλλὰ μὲν οὐ φρονῶν ἡμᾶς νῦν μετὰ γεώδους σκήνους τὰ ἐκείσε καταλαβεῖν· λείπεται τῶν περὶ τοῦ ἐν ταύτῃ τῇ Θεοφυλάκῃ τῶν Θεσσαλονικιῶν μητροπόλεως σεβασμίου οἴκου αὐτοῦ τὸν ἐν τῇ ὕπνῳ λαλήσαντά σοι σημάσθαι.

16 Τί σὺν μέλλομεν, ὦ δέσποτα, καὶ οὐκ ἄπιμεν, καὶ τὴν παρ' αὐτοῦ τραγωμένην ἐπισκοπὴν; Καὶ ταῦτα φήσας ὁ παῖς, ἤγειρε τῆς κλίνης τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην, καὶ μεθ' ἑτέρων συνδούλων αὐτοῦ βασιτάσας ταῖς χερσίν, συμπλέγῃν ἐκατέρωθεν αὐτοφωτὴ καθέδραν αὐτῷ μηχανοσάμενος (οὐ δὲ γὰρ ὑπὲρ εὐφώρας ἐποχεῖσθαι ἰδύνατο) ἤνεγκεν ἐν τῇ πανσέπτῃ νῆσῳ τοῦ πανεοδδίου μάρτυρος Δημητρίου. Ὁ δὲ εἰσελθὼν, καὶ ἰδὼν τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ πνευματικὴν εὐωδίαν, τὴν τρέφουσαν τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν, ὡς ὁ παράδεισος τοῦ Θεοῦ, εἶπεν τοῖς βασιτάσῃσιν αὐτῶν οἰκέταις, βίψατέ με πλωτῶν εἰς τὸ ἕδαφος· οἱ δὲ οὐκ ἐβούλοντο μὲν διὰ τὸ παντὶ μέρει τοῦ σώματος ἀκίνητον αὐτὸν ὑπάρχειν· ἄλλ' ἐγκλιευσμένην σφοδρότερον ὑπῆκουσαν ἄκουτες. Ὁ δὲ ἄρχεις ἐπὶ τὴν μάρμαρον, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀναβλέψας μόνον, (οὐ δὲ γὰρ τὴν κεφαλὴν σαλεύσαι ἰδύνατο, τῶν τεχνῶν πάντῃ διαλελυμένῃ νῆσῳ) ἤβητο οὕτως.

17 Ἄγε καὶ πανάγει ἀλοφῶρε, καὶ γνήσιε δούλε Χριστοῦ, ὁ τὴν ψυχὴν σου δοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ψυχὰς πολλῶν κερθήσας, καὶ προσενέγκας αὐτῷ· ὁ τὸ σῶμα σου ταῖς λόγχαῖς τιτροσκύμενον θεωρήσας ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ μεγαλυνθεῖς, καὶ σώματα πολλῶν ἐν τῶν μυλῶν τοῦ λείοντος ἐξερουμένου μέρει νῦν, καὶ ἀφαργύζων πολιτεία σεμνῇ καὶ προσφύρων Θεῷ. Εἰ γὰρ καὶ αἰσθητῶς νῦν προσομιλεῖς ἡμῖν, ἀλλ' ἡ διδασκαλία σου καὶ ἡ χάρις κατὰ περιπολοῦσα τῆς χώρας, καὶ τῶν καρδιῶν ὡς ζωὰ φωνὴ δρασομένη περιμαλάττει, σαὶ ὕμνῃ, καὶ ἐπιστρέφει, καὶ πίστειας πλήρεις, καὶ πολιτείας σεμνομεύεας προσάγει Θεῷ, ἀλλὰ καὶ παντοδπάς νόσους ἀκίχσας, καὶ πεπίστευκα τὴν σὴν ἐπισκοπῆσιν ἐξορίσασαν· ἔπειθ' οὖν, δέσποτα μου μετὰ Θεοῦ καὶ ἐπ' ἐμὲ, καὶ τὴν δεδωρημένην σοι χάριν ὑπ' αὐτοῦ τῶν ἰαμάτων ἔχοντος εἰς ἐμὲ τὸν νέον παράλυτον, τὸν ἐν τῇ κολυμβήθρῃ τὸν σπλάγγων σου καταφυγόντα.

C 18 Εἰ γὰρ καὶ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη οὐκ ἔχω ἐν τῇ ἀσθενείᾳ, ἀλλὰ τρικοιτάκις ὀκτὼ τοῖς ἀλγῆμασιν ὑπερέβαλον ἐκείνου· διὰ τί δὲ; Πάντως ἐπεὶ καὶ ταῖς ἀμαρτίαις ὑπερῆκόντισα τοῦτον· ὡς οὖν εἰς πρῶτον καὶ τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸ διδασκτικὸν ἐμιμήσω τὸν Θεόν σου Χριστόν, ζήλωσόν αὐτὸν καὶ εἰς τὸ εὐσπλαγγῶν καὶ φιλόφρονον, καὶ ζήλωσας ἔχοντος ἐπ' ἐμὲ τὴν ἐλεημοσύνην σου, καὶ τὰ οἰκτερόμενα σου ἰάματα. Ἐὰν γὰρ τὸ θέλει σου μὴ καλύσωσιν αἱ ἀμαρτίαι μου, τὸ ἐνεργεῖν καὶ δύνασθαι δέδωκέν σοι ὁ στεφανώσας σε· ὥσπερ οὖν ἐκεῖνος ὡς Θεὸς εἶπεν τὸ ἔγειρε, καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ περιπάτει, σύνδρομον ἔσχε τῷ ῥήματι τὴν ἐνεργεῖαν, οὕτω καὶ σὺ ὡς οἰκεῖος Θεοῦ, καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ χάριν ἠμφιέμενος, ἀπ' οὐπερ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν καλλίνικον ἄθλον δινήσας, θέλησον καὶ ἐν ἐμοί, κατὰ τὸ πρακτικῶς ἐξηγήσομαι σου τὴν δύναμιν, ἐγερθήσομαι καὶ ἀλούμαι ὡς ἔλαφος ὁ χαλδῆς, καὶ βασιτάσω οὐ μόνον τὴν κλίνην μου, ὡς ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος παράλυτος, ἀλλὰ καὶ εὐχαριστήρια δῶρα μου, ἀ προσάξω τῷ οἴκῳ σου.

te corpus gestantem, domum ejus, quae in superna Jerusalem est, adire, sit possibile. Id enim etiam te morbo liberaturum promissit. Verum naturale haud est, nos modo cum terreno corpore, quae ibidem sunt, tenere. Restat ergo, ut, qui tibi in somno locutus est, de veneranda domo sua, quae in hac custodita a Deo Thessalonicensium metropoli est, fecerit sermonem.

16 Quid igitur cunctamur, here, nec abimus, faciendamque ab eo visitationem moramur? Atque, his dictis, dominum suum servus e lecto levavit, sublaturumque cum aliis conservis suis, sede ei, cujus latera utrimque erant in se conjuncta, extructa, manibus suis (neque enim equo facile veli poterat) in venerandum gloriosissimi Martyris templum portarunt. Cum autem esset ingressus, aedisque ornatum ac spiritualement illius, qui fidelium animas, velut Dei paradisi, alit, odorem comperisset, iis, qui illum ferebant, domesticis dixit: In nudo pavimento me deponite. illi autem, quod omni corporis parte immobilis is esset, non volebant quidem, districtius tamen jubenti inviti paruerunt. Ille autem in marmoreum solum conjectus, oculisque dumtaxat (neque enim, nervis omnino dissolutis, caput movere poterat) sublatis, hunc in modum oravit.

17 Sancte ac beatissime certaminum victor, genuineque Christi serve, qui, anima tua pro ipso data, animas etiam multorum lucratus es, atque ad eum adduxisti; qui corpus tuum lanceis pro ipso vulneratum conspicatus magnificentisque multorum etiam corpora e leonis dentibus usque nunc eripis, Deoque honesta vivendi ratione consecras ac offers. Etsi enim nunc nobiscum sensibiliter haud verseris, tua tamen doctrina benevolentiaeque omnem regionem pervadens, cordaque, velut vox viva, movens, ea et emollit, et sanat et convertit, fideque repleta ac recta vivendi ratione ornata ad Deum adducit, imo etiam tuam visitationem morbos multos abegisse, et audivi et credidi. Cum igitur, mi domine, post Deum supra me etiam sis, datam tibi ab illo sanationum gratiam supra me novum paralyticum, qui ad viscerum tuorum piscinam confugio, effunde.

18 Etsi enim tringinta et octo annos in infirmitate non habeam, trigiesis tamen et octies doloribus ipsum sum supergressus. Ut quid autem? Omnino quia et peccatis eum superavi. Ut igitur lenitate et bonitate et doctrinae exercitio Christum, Deum tuum, imitatus es, ipsum et in misericordia et in humanitate aemulare, aemulansque super me misericordiam tuam commiserantesque tuas sanationes effunde. Quod si enim voluntatem tuam non impediunt peccata mea, efficere et posse, qui te coronavit, tibi est largitus. Uti igitur ille, statim atque Deus dixit, surge et tolle grabbatum tuum et ambula, respondentem verbo potentiam est nactus, ita et tu, velut Dei domesticus gratiaque ejus ab eo tempore, quo pro ipso certamen, victoria coronatum, inivisti, indutus, in me etiam fieri velis. Atque ego potentiam tuam, effectu probatam, praedicabo. Suscitabor, atque, ut cervus claudus, apprehendar, tollamque non modo lectum

A. JOANNE
THESSAL. AR-
CHIEP.

atque ad
eamdem de-
latus.

F

fusa, quae hic
recitatur.

F

ad Sanctum
protiza

A. JOANNE
THESSAL. AN
CHIEF.

oratione, ab
es, sibi ite-
rum

lectum meum, uti antiquus ille paralyticus, sed etiam, quæ in gratiarum actionem domui tuæ offeram, dona.

19 Ita enim per te, misericordissime Domini Martyr, gloria et honor et adoratio ipsi et Patri et Spiritui Sancto dabitur ab iis, qui me modo vident meique deinceps recordabuntur, hominibus, supernisque potestatibus in secula seculorum. Amen. Atque cum hæc cum lacrymis, cunctis audientibus, dixisset, famulis in- junxit, ut eum tollerent, humique in parato ibidem strato ponerent. Ac positus statim præ corporis defatigatione animæque mæstitia somno correptus est; et ecce, interum illum, quem et ante vidit, omni virtute ornatum gloriosissimumque virum Demetrium in somno conspicatus est sibi dicentem: Recte obtemperans, recteque, quæ tibi a me dicta sunt considerans, recte veniste: atque ideo cum Deo, quæ tibi promissa sunt, implebo. Verum sanitati corpus tuum restituere, haud magnum quidem mihi est; sed animam tuam post corporis sanationem in eo, in quo nunc est, in bonum propenso statu manere, hoc difficile.

in somnis
apparere
loquentemque

20 Solent enim quodammodo animæ, ad- versitatibus quidem pressæ, e malorum dolo- rumque secundum quod scriptum est, tribu- latione dominatum confiteri, seque ipsas pre- cibus ac supplicationibus submittere secundum quod in Psalmis canitur: Cum interficeret illos, tunc querebant eum, seque converte- bant ac vigilabant ad Deum; quietem autem noctæ, et prosperitate vitæque, merore va- cua, et gloria et efferi, ut non tantum contra homines, sed et contra Deum injusti- tias loquantur. Rursus scriptum est: Et man- ducavit Jacob et saturatus est. Et recalcitra- vit dilectus, pinguis factus est, dilatatus est, et Deum, qui eum condidit, reliquit, et a Deo, servatore suo, recessit. Quod si igitur me per certam ac sinceram promissionem se- curum reddas, fore ut corpore sanatus ani- mæ tuæ, quam nunc habes, sanitatem (hu- militatem autem dico atque erga Deum et pro- ximum charitatem) integram serves, paratum tibi per me est Christi auxilium. Cum autem, quoniam tu, sincerum tuum Marianum super-
B
C
bia numquam fuisse elatum, nosti, dixisset, respondit virtutum omnium cultura ornatus, ille scilicet Demetrius.

sanitati su-
bito restitui-
tur.

21 Nullum, dilectissime malum habes, ne animo respondeas, dextraque manu caput ejus demulcens ac cervicem erigens, hume- rosque cum pectore constringens ac totum cor- pus tangens hunc locutus est in modum: Chri- stus Deus noster te sanat, qui erigit elisos; ac statim præfectus, voce adhuc ipsi velut inso- nante, expergefactus est, suaviterque præ læ- titia lacrymans servis suis, quæ ei visa erant, narrare volebat. Ac ea quidem, quæ usque ad monitionem adhortationemque, ac factam a se cum lacrymis sponsonem acciderant, nar- rabat, sola lingua movebatur, corpore reli- quo manente immoto; quando autem, qui viro dicente ei, quia Christus Deus noster te sanat, qui erigit elisos, statim, sermone non- dum impleto, a semetipso erectus in strato hu- mi lecto, in quo jacebat, sedisset, narrare incipiebat, nec factum (præ lætitia enim ve- luti extra se raptus erat) intelligeret, pete- bat, ut surgere, ac in publicum prodire posset. Illi autem magis, quam hic ipsemet,

D

19 Οὕτω γὰρ διὰ σου, φιλανθρωπότητε μάρτυς Κυρίου, δοθήσεται αὐτῷ δόξα καὶ τιμὴ καὶ προσκύνη- σις σὺν Πατρὶ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι παρὰ τῶν νῦν ρθών- των με ἀνθρώπων, καὶ εἰς ὑστερον μεμνημένων μου, καὶ παρὰ τῶν ἄνω δυνάμεων εἰς τοὺς ἅπαντας αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν μετὰ θαυρίου, πάντων ἀκούοντων, προστάξας τοῖς παισὶν ἄραι καὶ εἶναι αὐτὸν ἐπὶ τῇ χαμαὶ στρατῷ τῷ ἐτοιμασθέντι αὐτῷ ἐκεῖσε, καὶ τεθείς ἀφύπνωσεν εὐθέως ἐν καρπῷ σώματος, καὶ πόνου ψυχῆς. Καὶ ἰδοὺ πάλιν ὄρξ' καθ' ἕνους τὸν πανάριστον ἐκείνου ἄνδρα καὶ ἐνδοξότατον Δημήτριον, ὃν καὶ πρόσθεν ἶδεν, λέγοντα αὐτῷ. Καλῶς ἤλαες, καλῶς ὑπακούσας, καὶ καλῶς νοήσας τὰ παρ' ἐμοῦ σοὶ λεχθέντα. Διὸ κἀγὼ σὺν Θεῷ ἀποτελέσω τὰ ὑποσχθέντα σοὶ. Ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα σου ῥῶσαι, οὐ μέγα παρ' ἐμοῦ, τὸ δὲ, τὴν ψυχὴν σου διαμείναι μετὰ τὴν ῥῶσιν τοῦ σώματος ἐν τῇ νῦν αὐτῆς εὐκατανύκτῃ πρόβσει, τοῦτο δύσκολον.

E

20 Εἰδώσαι γὰρ πᾶσι αἱ ψυχαὶ πιεζόμεναι μὲν κατὰ τὸ γεγραμμένον ἀπὸ ὀλίφως κακῶν, καὶ ὀδυρῶν ὁ- μοιοῦσιν τὴν δεσπότηταν, καὶ ταπεινοῦν ἑαυταῖς πρε- σβείαις τε καὶ ἱκετηρίαις, κατὰ τὸ ψαλμικῶς ἄσθην, ὅτ' ἂν ἀπέκτενον αὐτοῖς, τότε ἐξεζήτουσιν αὐτὸν, καὶ ἐπίστρεφον, καὶ ὀρθρίζουσι πρὸς τὸν Θεόν· ἀνίστασθε δὲ ἀκούμεναι, καὶ εἰρημίας, καὶ ἀλόπου ζωῆς ἀλαζο- νεύεσθαι, καὶ ἐπαύεσθαι, ὡς μὴ κατὰ ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ Θεοῦ λαλεῖν ἀδικίαν· πάλιν γέγραπται, καὶ ἔφαγεν Ἰακώβ καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπε- λήκυσεν ὁ ἡγαπημένος; ἐλιπαύθη, καὶ ἐγκατέλιπε Θεὸν τὸν ποιησαντα αὐτὸν, καὶ ἀπίστη ἀπὸ Θεοῦ σωτή- ρος αὐτοῦ. Εἰ οὖν ἀσφαλίσῃ με διὰ ἀφενδοῦς, καὶ εὐκ- ρινούς ὑποσχίσεως, ὡς ὕψιων σωματικῶς, φυλάσσει σου καὶ τὴν νῦν ὄσων τῆς ψυχῆς ὕψιαν, λέγω δὴ τὴν ταπεινώσων, καὶ τὴν περὶ Θεοῦ, καὶ τὸν πλησίον ἀγάπην, ἔτοιμος ἢ τοῦ Χριστοῦ δι' ἐμοῦ σοὶ βοήθεια. Τοῦ δὲ εἰρημῆτος, ὅτι σὺ γνώσκεις τὸν γνησίον σου Μαρτιανόν, μηδέποτε χαίροντα τῇ υπερηφανείᾳ, ἀπεκρίθη ὁ παν- ἀριστος εὐκρίτως ὄνθεν ὁ Δημήτριος.

F

21 Οὐδὲν κακὸν ἔχεις, ὦ φίλτατε, μὴ ἀθύμει, καὶ δὴ καταψήγων τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τῇ δεξιᾷ καὶ τὸν τένονα ὑπορθῶν, καὶ τοὺς ὤμους σὺν τῷ στήθει περι- σφιγγῶν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα ταῖς χερσὶν ἀφώμενος οὕτως ἔλεγεν· Χριστὸς σε ῥύσσουσιν ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀνορθῶν τοὺς κατεβραχμένους· καὶ εὐθέως ἐξυπνίσθη ὁ ὑπαρχῶς, ἔτι τῆς φωνῆς ὡς περ ἐνηκούσης αὐτῷ, καὶ γλυκὴν θαυρίας τῇ χαρᾷ, ἐβούλετο διηγῆσασθαι τοῖς παισὶν τὰ ὁραθέντα αὐτῷ, καὶ μέχρι μὲν τὰ κατὰ τὴν νοῦθεσίαν καὶ παραγγελίαν ἐξηγεῖτο, καὶ τὴν αὐτοῦ ὁμολογίαν μετὰ θαυρίου· ἢ γλώττα μόνον ἐκνεῖτο, τοῦ ἄλλου παντὸς ἀκινήτου μένοντος σώματος. Ὅτε δὲ ἤρξατο λέγειν ὡς τοῦ ἀνδρός αὐτῷ εἰρημῆτος ὅτι Χρι- στὸς σε ῥύσσουσιν, ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἀνορθῶν τοὺς κατεβ- ραχμένους, εὐθέως ἔτι τοῦ λόγου μὴ πληρωθέντος, ὀρ- θωθείς ἀπ' ἑαυτοῦ ἐκάρθησεν ἐπὶ τῆς χαμαιστρώτου εὐνῆς, ἐν ἣ κατέκειτο, καὶ μὴ συνέις τὸ γεγενημένον. τὴν γὰρ ὄσων ἐξεστηκῆς τῇ χαρᾷ, ἦτοι φορέσαι καὶ προελθεῖν. Οἱ δὲ αὐτοῦ πλέον ἐκείνου καταπλαγέντες τὸ θαῦμα, καὶ μὴ δὲ ἀποκριθῆναι δυνάμενοι, μόλις ἐν ἑαυτοῖς γενόμενοι, καὶ πρὸς τοὺς ἐγγύς οἰκούντας διαδραμόντες, διὰ τὸ μα- κρὰν ἀφειστηκέναι τὸ πραιτώριον τῶν ὑπάρχων, ἐχρήσαντο στιχάριον

A στιχάριον και ζώνην, και χλαίναν, και ὑποδήματα.

22 Οὐδὲν γὰρ τούτων ἔτυχον μεθ' ἑαυτῶν ἐκείσε βασιτάσαντες, διὰ τὸ μὴ δὲ ἐλπίζεν αὐτῶν δεσπότην ἀκίνητον καθεστῶτα. Ὁ δὲ φοβήσας, καὶ μὴ δὲ παρὰ τινος ὑποστριζόμενος, ἄπεισι εἰς τὸ λεγόμενον κισθῶριον τὸ ἀργυροῦν τοῦ ἁγίου καὶ πανενδόξου μάρτυρος Δημητρίου, ἔνθα φασὶν τινες κείσθαι ὑπὸ γῆν τὸ πανάγιον αὐτοῦ λείψανον. Ἐκείσε τόνιν παραγενοῦς ὁ ἑπαρχος οἰκείως ποσὶν, καὶ ἀπειρῆσας τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ὄν αὐτῷ, ὡς ἂν εἰ κραβᾶτιον ἐξ ἀργύρου, ἔνθα καὶ ἐνετύπεται τὸ θεοειδὲς προσωπίον τοῦ αὐτοῦ πανσέπτου ἀλλοφύρου, ἔλεγεν μετὰ κραυγῆς καὶ δακρύων, ἰδοὺ, πανάγιε Χριστοῦ μάρτυς Δημήτριε, ἃ μὲν αὐτὸς ἐπηγγείλα περι τὸ ἐμὸν σῶμα πεπλήρωκας, ἃ δὲ ἐγὼ φυλάττω ἀμολόγησα, λέγω δὴ τὴν περι λογισμοῦ ταπεινωσάντην, σὺν ἐστὶ χαρίσασθαι πάλιν διὰ πρεσβείας τῆς πρὸς Θεὸν· αἰδᾶς γὰρ ὅτι τρεπτὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ σῶματι καὶ ψυχῇ, καὶ πολλῆς τῆς ἐκ Θεοῦ πάντοτε δέμενος βοηθείας.

23 Ἐγὼ δὲ τὰ πρὸς τὴν σὺν Σεραπειάν, καὶ ἄπερ ὑπεσχόμεν, δραμοῦμαι πράξων καὶ εὐθέως ἐξελθὼν τοῦ θεοφύρου ἐκείνου ναοῦ, καὶ μὴ δὲ ἵππου κατὰ τὸ τοῖς ἀρχουσιν σύνηθες ἐπιβαθῆσαι θελήσας, αὐτοπόδως κάτεισι εἰς τὸ πρατόριον αὐτοῦ, καὶ ἄρας ὄν ἔχρηζεν, ἀνεσι πάλιν εὐθύς, ἐπὶ τὸν σεβάσμιον οἶκον τοῦ μάρτυρος, καὶ προσκομίσας αὐτῷ χρυσᾶ τε, καὶ ἀργύρεα εἶδη πολὺτιμα καὶ πολλὰ, καὶ ἐν χρυσαῖσι στατήρσιν οὐκ ὀλίγον ποσὸν, ἔξεισι μικρὸν τοῦ οἴκου, καὶ καθεσθῆεις ἐπὶ θρόνου, πάντας τοὺς δεομένους, καὶ ἐν ὅσοις ἐξεταζόμενος ἐκέλευσεν κηρύττειν διὰ τῆς πόλεως ἔρχεσθαι πρὸς αὐτὸν· καὶ ἀβροισθέντων πλειστον ὡς ἀριθμὸν ὑπερβαίνου, ἀπέλαθον πάντες τῶν τοῦ Θεοῦ δωρεῶν, καὶ τοῦ πανενδόξου μάρτυρος Δημητρίου διὰ τοῦ θαύλου αὐτοῦ Μαρικνοῦ τοῦ ἐπάρχου· Ἐὶ δὲ τις ψευδῆ με λέγειν ὑποπόαζοι, ἱστορεῖται τὴν ἐκ μουσείου συντεθειμένην ἐκείσε γραφὴν ἐξω τοῦ ναοῦ πρὸς τὸν ἀφρόντα τοίχον ἐπὶ τὸ τῆς πόλεως στάδιον, καὶ πληροφρηθεὶς πιστεύσει τοῖς προσηρμένους· τῷ δὲ Θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

miraculum mirantes, nihilque respondere valentes, vix ad se reversi, atque ad eos, qui in vicinia habitabant, quod praefectorum praetorium longe abesset, currentes, et tunicam et zonam et paludamentum et calceamenta acceperunt mutua.

22 Horum enim nihil, quod fore, ut talia domino suo, immoto existenti, necessaria aliquando essent, haud putassent, illuc attulerant. Ille autem progrediens nec ab aliquo suffulsus ad appellatum sancti ac gloriosissimi martyris Demetrii ciborium argenteum, ubi sub terra sacrosanctas ejus reliquias jacere quidam aiunt, sese contulit. Cum eo igitur praefectus propriis pedibus pervenisset, faciemque ad eum qui illie est, argenteum quodammodo lectulum, ubi et ejusdem venerandi certaminum victoris vultus, divini vultus speciem praefrens, depictus est, convertens cum clamore et lacrymis dixit: Ecce, sanctissime martyr Demetri, ipse quidem, quæ circa corpus meum promiseras, implevisti; quæ autem ego (animi in cogitationibus demissionem dico) servare proposui, tuum rursus est per tuam apud Deum intercessionem concedere. Nosti enim, hominem et corpore et auma esse mutabilem, semperque divini auxilii multum indigum.

23 Ego porro, quæ ad tuum cultum spectant, eaque, quæ promisi, opere adimplere festino; ac statim e divino illo templo egressus, nec equo, prout principibus mos est, insidere volens, propriis pedibus ad praetorium suum se contulit, iisque, quibus indigebat, captis, ad venerandum iterum Martyris aedem reversus est, cumque ibidem aureaque et argentea dona pretiosa et multa, aureisque in stateribus quantitatem haud modicam deposuisset, aede paulisper exivit, sedensque in throno per civitatem denunciari jussit, ut omnes indigentes et quibuscumque necessitatibus pressi ad eum accederent, cumque plurimi, ita ut numerum excederent, essent congregati, omnes Dei et gloriosissimi martyris Demetrii donorum per hujus servum Marianum praefectum facti sunt participes. Si quis autem falsum me dicere suspicetur, scripturam e studiorum loco hic extra templum ad murum exteriorum prope civitatis stadium propositam evolvat, testimonioque convictus dictis fidem adhibebit. Deo nostro sit et gloria et honor et virtus in secula seculorum. Amen e.

A. JOANNE
THESSAL. AR-
CHIEP.

summasque
de accepto
beneficio gra-
tias sancto
Martyri,

donis etiam
plurimis in
egenos distri-
buit, agit.

F

ANNOTATA.

a Quandonam hic praesul floruerit, et quam fidem in iis, quæ de S. Demetrio narrat, mereatur, in Commentario, tribus jam datis Sancti Passionibus praemisso, § 2 exposui. Licet porro aliquot Sancti nosti miracula, quæ primum hunc miraculorum, ab eo patratorem, librum constituunt, atque e Vaticanæ bibliothecæ codice Ms. 821 desumpta sunt, antistitis illius nomine in hoc non signentur, hic tamen a nobis tamquam ab eo conscripta eduntur, quod in codice antiquissimo olim Mazarinæo, nunc regio Parisiensis 1517, de quo videsis Commentarii prævii § 1, eidem illustri scriptori attribuantur.

b Miraculum, quod hoc cap. e bibliothecæ Vaticanæ codice 821 refertur, ob dicta ad lit. præced. Joanni Thessalonicensi tribuimus; in codice autem olim Mazarinæo, in quo a pag. 18 usque ad pag. 34 versam extenditur, hunc præfert titulum: περι τοῦ ἀπελπισθέντος ἐπάρχου, id est, De desperato praefecto. Quam porro nominatim fidem in hoc Joannes Thessalonicensis mereatur, statues ex iis, quæ Commentarii prævii num 75 in medium adduxi.

c Nihil alibi, quo perfectum hunc notiozem reddam, invenire quivi.

d Aliquid hic in textu Græco vel redundat vel deest; sensus tamen aut hanc aut certe non multum absimilem interpretationem requirere videtur.

e Hoc miraculum apud Mabillonium tom. 1 Analectorum pag. 71 et seq. compendio dumtaxat Octobris Tomus IV.

18a cat

A. JOANNE
THESSAL.
CHIEF.

*cal traditur, nec hic, quod fastidiosa prolixitate labore, integrum dedissem, nisi, ut id facerem, D
me impulsisset tum auctoris, qui, ut dictum, Joannes Thessalonicensis est, auctoritas, tum receptus
apud nos monumenta antiqua, dum commode fieri id potest, ipsis auctorum verbis, qualiacumque
etiam hæc sint, exhibendi mos.*

CAPUT II.

De militiae praefecto, ab immedicabili sanguinis fluxu per Sanctum
sanato a.

praefectus,
sanguinis
fluxu labo-
rans, ad
Sancti tem-
plum jussu
suo

Vir quidam genere illustris, fide autem illustrior, spectabile eorum, qui sub praefecti Illyrici principatu erant, agmen gubernans **b**, intolerabilem ex ventre sanguinis fluxum patiebatur: cum autem viro, quod et omnibus esset affabilis moribusque suavis, universa pene civitas condoleret, omnisque in eum ars scientiaque medica esset exhausta, effectusque expers, quod nihil omnino remitteret sanguinis fluxus, maneret, ita ut, viribus morbi vehementia extenuatis, in extremis tandem vir jaceret, inexpectato sublatis paulatim oculis, servis suis dixit: Ad domum civitatis nostrae protectoris sublatum me ferte. Illi autem cum timore respondentes dicunt ei: Ad cujus protectoris domum jubes nos te ferre? Dicit eis, Primi; aiunt illi, cujusnam primi? Die nobis nomen, here. Ille vero eos intuitus dicit: Esto: ego ob morbum minus sapiam, quomodo et vos, recte valentes, desipitis? Nescitisne, multos apud Deum protectores civitatem habere, unum autem per Christum obtinuisse eorum primum **c**, qui animose semper atque alacriter pro ea pugnat; quem ut murum inexpugnabilem non solum civitas, sed et omnis regio sortita est?

delatus, ubi-
dem a malo
quod nulla
arte pelli
poterat, pro-
digiosus sa-
natur.

25 Me igitur ad domum ejus deferte. Vel enim visitans miserebitur mei, vel certe cum ibidem obiero, animam meam suscipiet et in futura horrendi tribunalis Christi praesentia intercedens aeterno me eripiet supplicio. Illi, hisce auditis, de gloriosissimi martyris Demetrii templo, in quo dona a Sancto solebant conferri, loqui eum intellexerunt, celerimeque sublatum eo detulerunt. Qualis modo lingua, Christi amantes fratres, miraculi magnitudinem explicare poterit? Quae vere mens, vel cogitando etiam, multum misericordem Martyris virtutem dignis laudibus poterit efferre? Quem enim non divitiarum, non genus, non medicamina, non artis medicae, non, ut vocari solent, amuletorum (neque enim consanguinei, qui omnia in eo experiebantur, hisce etiam, ut rem prohibitam sese facere noscentes, ob sanandi morbi difficultatem desperationemque pepercere) multitudo vel minimum etiam juvare potuit, hunc Domini sui imitator, civitatis vere servator, Christi-que certaminum victor brevissimo temporis spatio, non solum secundum corpus, sed etiam secundum animam sanum ac salvum, viribusque restitutum reddidit.

acceptoque
beneficio le-
tus in Dei
laudes pro-
liza,

26 Ita quippe intellectu per Martyris gratiam vir repletus, omnibus percussis et quodammodo praespectata sanatione hujusque celeritate extra se raptis, ore aperto laudem Deo, rerum omnium Domino, alacriter attribuens dixit adstantibus: Domini virtutes,

Aνὴρ τις τῶν ἐν γένει λαμπρῶς, τῇ δὲ πίστει λαμπρότερος, τὴν ἐντιμὴν στρατείαν τῶν ὑπὸ τῆν τοῦ Ἰλλυρικῆς ἑπαρχοῦ ἀρχῆν διαίκων, ὄσων αἵματος διὰ γαστρὸς ἔπασχεν ἀφόρητον· εἶτα δὲ πάσης σχεδὸν τῆς πόλεως ὑπεραλγούσης τοῦ ἀνδρὸς διὰ τὸ πᾶσαν εἶναι εὐπροσθήγρον, καὶ καταθύμιον τοῖς τρόποις, καὶ πάσης μηχανῆς καὶ ἐπιστήμης ἱατρικῆς εἰς αὐτὸν ἐγγυμασθείσης, καὶ ἀπράκτου μεινῶσης διὰ τὸ μὴδὲδως ὑπευθύναι τὴν φορὰν τοῦ αἵματος, ὡς λοιπὸν ἐν ταῖς τελευταῖαις κείσθαι τὸν ἀνδρα πνοαῖς τῆς τοῦ πάθους σφοδρότητος καταγαλωσάσης τὴν δύναμιν, ἄφρονι τοῖς ὀφθαλμοῖς διάρως ἡρέμα λέγει τοῖς ἰδίοις· βασιτάσαντες ἀπαγάγετέ με εἰς τὸν οἶκον τοῦ προστάτου τῆς πόλεως ἡμῶν. Οἱ δὲ μετὰ φόβου ἀποκοιθόντες λέγουσιν αὐτῷ· εἰς ποῦν προστάτου οἴκου κειλεύσεις ἡμῖν ἀπαγάγει σε; λέγει αὐτοῖς· τοῦ πρώτου· οἱ δὲ φασίν, πρώτου τίνου; εἰπέ ἡμῖν τὸ ὄνομα, δέσποτα. Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς λέγει· ἔστω ἐγὼ διὰ τὴν νόσον ἔλαττον φρονῶ, πῶς καὶ ὑμεῖς ὑγιαίνοντες ἀφρονεῖτε; οἱ αὖ ἴστε, ὅτι πολλοὺς μὲν ἔχει προστάτας ἡ πόλις παρὰ Θεῶν; ἕνα δὲ τὸν πρώτον αὐτῶν διὰ Χριστοῦ ἐκληρώσατο, τὸν καὶ ἐκθύμιος καὶ σερμῶδες ὑπερμαχούσα αὐτῆς εἰς αἰῶν, ὅν ὡς τεῖχος ἀκαταμάχητον, οὐ μόνον ἡ πόλις, ἀλλὰ καὶ ἡ πᾶσα χώρα κεκληρώται.

25 Ἀπαγάγετέ με· ἵνα ἵσθαι εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἡ γὰρ ἐπισκεψάμενος ἐλεῆ με, ἡ καὶ τελευταῖος μου ἐκείσε ἀποδέξεται μου τὴν πρόθεσιν, καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ παραστάσει τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ παρεσθῆσας ἐξελεύεται με τῆς αἰωνίου κολάσεως. Οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες, συνήκαν ὅτι περὶ τοῦ ἀγιωδοῦρου ναοῦ λέγει τοῦ πανενδόξου μάρτυρος Δημητρίου, καὶ τὴν ταχίστην ἄραντες ἀπήγαγον αὐτὸν ἐκείσε. Ποῖα τοῦτον γλώσσα, φιλόχριστοι ἀδελφοί, ἐξισχύει τὸ μέγεθος διασαφῆσαι τοῦ θαύματος; ποῖος δὲ νοῦς ὄλος συνεπαρθῆναι καὶ ταις ἐνοιαῖς δυνήσεται τῇ πολυσπλάγγῃ μεγαλοφῶνι τοῦ μάρτυρος; Ὅν γὰρ οὐ πλοῦτος, οὐ γένος, οὐ βοηθημάτων, οὐκ ἱατρικῆς ἐπιστήμης ἱαμασφόροι ἐπινοαίαι, οὐχὶ τῶν λεγομένων περιαιμάτων πλήθους ὀφελῆσαι καὶ τὴν βραχυτάτου ἰσχυρῶν, οὐ δὲ γὰρ τοῦτον ἐφείσαντο πᾶσαν πείραν προσάγοντες αὐτῷ οἱ πρὸς γένος διὰ τὴν ἀπορίαν, καὶ ἀπόγνωσιν τοῦ νοσήματος, καίτοι γνωσκούτες ὡς ἀπρηγορημένῃ πράγματι ἐγχειροῦσιν, τοῦτον ὁ μιμητὴς τοῦ οἰκεῖου δεσπότη, ὁ σωζοπολίτης ὄντως καὶ ὑπερένδοξος ἀθλόφορος Χριστοῦ ἐν ἐλιγίστῳ πᾶν χαίρου διασπῆματι ὑγιῆ καὶ ἀσινῶ, καὶ ἔρρωμένον παρέστησεν, οὐ μόνον σωματικῶς, ἀλλὰ καὶ ψυχικῶς.

26 Οὕτως καὶ συνέσεως πλησθεὶς ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς τοῦ μάρτυρος χάριτος, πάντων ἐκπεπληγμένον, καὶ τρόπου τινὰ ἐξεστηκένον ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίῃ αὐτοῦ ὑγιᾶ, καὶ τῷ τάχει αὐτῆς, εἶπεν πρὸς τοὺς παρεσθῆσας, ἀναίξας τὸ στόμα εὐσταθῶς ἐξομολογούμενος τῶ τῶν ὄλων δεσπότη Θεῶν· Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, φιλόθεοι